

Схемите за социална защита трябва да осигуряват закрила срещу определен риск или необходимост и/или да обхващат определени специфични групи бенефициенти. Поддържат се от институционални единици, като самата институционална единица може да оказва съдействие на повече от една схема за социална защита в случай, че администрират и осигуряват много различни типове социални обезщетения.

Според критериите на ESSPROS схемите се класифицират по:

- начин на вземане на решения (публични и частни);
- законово задължение за участие (задължителни и доброволни);
- начин на набиране на средствата (контрибутивни и неконтрибутивни);
- обхват на схемата (универсални, общи и специализирани);
- ниво на закрила (основни и допълнителни).

Предвид особеностите в системата за социална защита в България и съобразно европейските дефиниции и критерии са класифицирани следните схеми:

1. Фонд "Пенсии".
2. Фонд "Пенсии, несвързани с трудова дейност".
3. Фонд "Трудова злополука и професионална болест".
4. Фонд "Общо заболяване и майчинство".
5. Фонд "Безработица".
6. Учителски пенсионен фонд.
7. Професионални пенсионни фондове.
8. Универсални пенсионни фондове.
9. Национална здравна каса.
10. Допълнително здравно осигуряване.
11. Здравни грижи, пряко финансирани от правителството.
12. Подпомагане на семейства с деца и закрила на детето.
13. Социално подпомагане.
14. Социална интеграция на хората с увреждания.
15. Активни мерки за заетост.
16. Социални стипендии.
17. Социални услуги, предоставяни от общините.
18. Директни социални плащания на работодателите.

Получените данни за 2005 и 2006 г. дават възможност за по-детайлизиран поглед върху системите за социална защита от гледна точка на приходи, разходи и изплатени обезщетения по функции.

2.1. Приходи и разходи на системата

През 2005 г. България е отделила над 6.9 млрд. лв. за социална защита, което представлява 16.1% от brutния вътрешен продукт (БВП), при средно